

Ijkpunten in 75 jaar CUMELA

1900 - Werktuigverenigingen

De geschiedenis van werktuigverenigingen en daarmee loonbedrijven is terug te voeren op de uitvinding van de dorsmachine. Al snel onmisbaar, maar te duur voor zelfstandige bedrijven. Om ze toch in de landbouw te kunnen gebruiken, ontstaan rond de eeuwwisseling de eerste werktuigverenigingen. Maar ook graanhandelaren gaan deze dorstostellen exploiteren. Je zou kunnen stellen dat dit de oorsprong is van het loonwerk: met een machine en met bediening bij andere bedrijven het werk verrichten.

1930 - Trekker in de crisisjaren

1910 - Zaaimachine

Door de komst van de zaaimachine ontstaat ook de rijenteelt. De machines worden getrokken door paarden en zijn feitelijk de eerste machines waarmee boeren uit werken gaan. De start van het echte loonwerk.

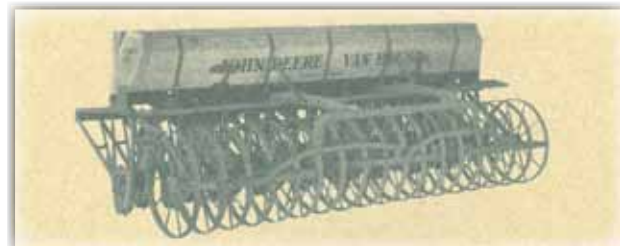
1910

1900

1920

1910- Eerste dorsmachines

Eerst in Amerika, maar al snel ook in Europa. Bekende namen: Leon Clays uit Zedelgem en Claas uit Harsewinkel.

1926 - Eerste zaaimachine met aandrukwielen

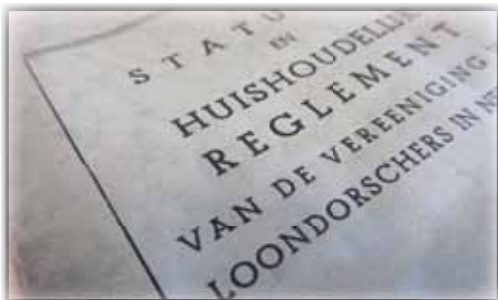

1910 - Dorsmachine

1900 - Mechanisatie weidebouw

In de weidebouw begint de mechanisatie met de vingerbalk getrokken door het paard, maar komt de echte doorbraak met de komst van de vorkjesschudder en de zweelmachine om te wiersen. Dit laatste is in feite een soort touw dat door twee paarden over de grond wordt getrokken. Dat trekt het gras op een hoop, waarna het gras op een lage wagen wordt getrokken. Allemaal paardenwerk, tot de trekkers komen.

1936 - Oprichting Boval

1936 - Verplichte aansluiting

Bedrijven die in aanmerking willen komen voor een vergoeding die wordt gegeven aan producenten in de landbouw moeten voldoen aan het crisisorganisatiebesluit. Om de moordende concurrentie tegen te gaan, zijn in verschillende provincies al verenigingen van loonwerkers opgericht. Hun voornaamste doel: het maken van prijsafspraken. De crisiswet verplicht hen zich aan te sluiten bij een landelijke organisatie. Daarmee is de Boval (Bond van Landbouwwerktuigen Exploiterende Ondernemingen) een feit.

1952 - Eerste zelfrijdende maaidorser

1930 - Crisis in Amerika

Toeval of niet, maar ook bij de oprichting van de voorloper van CUMELA Nederland is het crisis. Die crisis komt ook dan uit Amerika waar men te lang op grote voet heeft geleefd. Er is veel geld geleend, vooral voor aandelen, tot de ballon knapt. Even is zelfs de vraag of al het geleende geld wel terug zal komen..."

1930

1950

1940

1933 - Landbouwcrisiswet

Na verschillende crisiswetten, zoals de tarwe- en varkenscrisiswet, komt er in 1933 een algemene landbouwcrisiswet. Bedoeld om een minimaal inkomen voor de boeren veilig te stellen en de voedselproductie op gang te houden. Bedrijven moeten zich inschrijven bij bedrijfstakgewijze organisaties. Loonwerkers worden verplicht om zich bij de organisatie aan te sluiten om in aanmerking te komen voor steun. Daar staat tegenover dat ze zich moeten houden aan het tuchtrecht uit de eigen organisatie. Dit om ze in het gareel te houden.

1950 - Gewasbescherming

1958 - Kustversterking

1948 - Marshallhulp

De verplichte aansluiting verdwijnt weer als de Marshallhulp op gang komt. Tot dan is er nog een gereguleerde productie om in het herrijzende Nederland de schaarse levensmiddelen en hulpstoffen zo goed mogelijk te verdelen. Met de komst van de machines uit Amerika besluit de overheid de ijzeren greep op de landbouw los te laten en de vrije, ondernemingsgewijze productie weer haar gang te laten gaan. Loonwerkers zijn niet langer verplicht lid van hun organisatie.

1948 - Lancering eigen verenigingsblad

1965 - Ruilverkaveling

1955 - Pakjespersen

Met de komst van de zelfrijdende dorsmachine komt er ook behoefte aan manieren om het stro makkelijker te verwerken. Als eerste is er een pers direct achter de dorsmachine. Dat is te lastig en dus wordt het een losse machine. Die vindt al snel ook zijn weg naar de veehouderij om het hooi te persen. Dat vormt ook de doorbraak van de doordraaiende aftakas op de trekkers.

1954 - Oprichting productschappen

Kort na de oorlog komen er publiekrechtelijke organisaties om de eigen regels vast te stellen en te beheren. Men is de regelgeving door de overheid zat en wil het zelf doen. Als eerste heeft de landbouw dat via het Landbouwschap voor elkaar. Al snel hebben de loonwerkers door dat ze daar ook bij moeten horen. Ze bevechten zich een eigen plekje binnen het schap en daar ontstaat de afdeling Landbouwambachten.

1972 - Eerste zelfrijdende hakselaar

1970

1960

1980

1965 Ruilverkavelingen

Na de afronding van de Noordoostpolder ontstaat het plan om ook elders landbouwgebieden efficiënter in te richten. Dat kan ook omdat het werk kan worden gemechaniseerd. Het is de entree van de cumelabedrijven in het grondverzet. De grote aannemers ontdekken al snel dat loonwerkers de mankracht én de kennis van het gebied hebben.

1982 - Vicon introduceert de HP 1600

1970 - Het fenomeen rijkuiil doet zijn intrede

1965 - Inkuilen vers gemaaid gras

Halverwege de jaren zestig komt naast het hooien ook het inkuilen van nat gras op. Het gras gaat in betonnen silo's met houten opbouw. De loonwerker levert de lopende band en later de kraan. De komst van de kraan in de sector.

1984 - Multifunctionele kraan

2008 - Cumelasector

In de loop van de jaren groeit het werk buiten de landbouw. Dat maakt de term loonwerker steeds minder van toepassing op het werk dat de bedrijven doen. Nu CUMELA Nederland steeds bekender wordt, komt de term cumelasector op, als rompbegrip voor al het werk in de landbouw, het grondverzet en de groenvoorziening. Kort daarop komt er ook een nieuwe term om de bedrijven aan te duiden. Alle werkzaamheden worden samengevat onder de term specialisten in groen, grond en infra.

1998 - CUMELA Nederland

Na een mislukte poging om uit de vier regionale organisaties een landelijk werkende organisatie te smeden, besluiten de drie samenwerkende regionale verenigingen om een nieuwe naam te kiezen. Tegelijk worden twee organisaties waar nauw mee wordt samengewerkt geïntegreerd. Dit zijn de Flec (de federatie van werktuigcoöperaties) en de mestorganisaties VBNM en NBDM. De start is op 1 januari 1998.

2008 - Graven met 3D-GPS

1990

2011

2000

1988 - Zelfrijdende bietenrooier

De mechanisatie van de teelt die het langst sterk weersafhankelijk was, de bietenteelt beleeft een doorbraak als in de loop van de jaren tachtig de zelfrijdende bietenrooier komt, ontwikkeld door loonwerker Cammaert en Riemens in Zeeuws-Vlaanderen. Uiteindelijk zijn het Vervaet en Kloppenburg die het grootschalig oppakken en breed verspreiden.

2009 - Introductie Grondig

2011 - Hybride aandrijving

1990 - Introductie mestpendel

2005 - Schuin afwerken

Een nieuw fenomeen komt op. Landbouwgrond, eerder mooi verkaveld in de ruilverkavelingen, wordt teruggebracht naar de oorspronkelijke 'woeste' vorm. Via de Ecologische Hoofdstructuur komt er een berg werk op de bedrijven af. Voor de machinisten doet een nieuwe manier van werken zijn intrede. Het is niet langer recht en strak, maar het moet schuin en rafelig. Inmiddels lijkt ook dat te stoppen, want er gaat een streep door de EHS.